

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Aktivita netopýrů v lesním prostředí v závislosti na vzdálenosti od lidských sídel

Autor: Jan Kaplan

Vedoucí práce: RNDr. Michal Andreas, Ph.D.

Diplomová práce Jana Kaplana „Aktivita netopýrů v lesním prostředí v závislosti na vzdálenosti od lidských sídel“ má rozsah 54 strany textu, včetně 14 obrázků a 4 tabulek v textu, plus 6 stran příloh (obsahující 7 dokumentačních fotografií biotopů, 1 graf a 4 tabulky). Úvodní částí posuzované práce je literární rešerše, která seznamuje čtenáře s vybranými aspekty ekologie letounů vztahujícími se k tématu diplomové práce a obsahuje též stručný přehled všech 27 druhů letounů, jejichž výskyt byl prokázán na území České republiky. Poté navazuje část praktická, v níž autor uvádí výsledky vlastního chiropterologického průzkumu. Tato část je tradičně členěna na části materiál a metodika, výsledky a diskuse, závěr, po kterém následuje obsáhlý seznam literatury.

Na úvod hodnocení bych rád ocenil množství údajů, které autor shromáždil a následně zpracoval. Autor též prostudoval velké množství literatury k tématu, způsob citování literatury je až na několik drobných nepodstatných chybek správný, v seznamu použité literatury je také pouze minimum nedostatků. Překlepů a pravopisných chyb jsem v posuzované práci mnoho nenašel. Horší je to se stylistikou, v souvětích je časté přecházení z množného do jednotného čísla či naopak, časté jsou též neobratné až nelogické konstrukce vět či slovních spojení (např. „...mnoho druhů netopýrů vykazuje preferenci ke konkrétní výškové vrstvě, které je spojeno s aspekty ...“ (str. 12); „... pět základních loveckých strategií lovu ...“ (str. 13); „...loví hmyz unášející vodou ...“ (str. 14) apod.). Práci se získanými údaji i diskusi nad výsledky považují za zdařilé. Stejně tak se autorovi podařilo dobře shrnout hlavní body práce v závěru.

K diplomové práci mám dále jakožto oponent několik následujících poznámek, připomínek a dotazů:

Podle mezinárodních pravidel zoologické nomenklatury se kursivou píše pouze jména ze skupiny rodu a druhu, jména vyšších taxonomických jednotek (např. řádů, čeledí) se tedy kursivou nepíše.

Pojmy „rychlí vzdušní lovci“ a „pomalí vzdušní lovci“ neodpovídají anglickým termínům „fast aerial hawking“ a „slow aerial hawking“ v závorkách (str. 13 a 14).

Dva rozdílné anglické termíny (active gleaning a pasive gleaning) mají stejný (a navíc lehce nesprávný) český ekvivalent – sběrači z povrchů (str. 15).

Proč byl do přehledu loveckých strategií zařazen active gleaning, když, jak sám autor uvádí, byl doposud prokázán pouze u jediného zástupce výhradně americké čeledi listonosovití, přestože se jinak práce zabývá pouze českými či středoevropskými druhy letounů? Proč naopak nebyla blíže popsána strategie lovu z vyvýšeného odpočívadla (perch hunting; fly catching), přestože je uvedena v přehledu loveckých strategií letounů na str. 13?

Na str. 17 je uvedeno: „Netopýři jsou prakticky výlučně noční živočichové, kde tento způsob života je určen zvýšenou predací dravců létajících ve dne.“ Domnívá se autor, že nižší riziko predace je hlavní či snad dokonce jediný důvod noční aktivity letounů?

Na str. 18 je uvedeno: „Na jedné straně jsou netopýři nuceni se přemístit do měst kvůli ztrátě tradičních hnízd a na druhé straně jim městská stanoviště nabízejí lovecké a hnízdní

příležitosti (Bihari 2004).“ Mohl by se autor blíže vyjádřit k tomu, jak je to s hnízdy a hnízděním u letounů?

Mapu lokalit (obr. 4 na str. 29) by bylo vhodné zvětšit tak, aby se v ní nepřekrývala čísla lokalit, v uvedené podobě není možné mnohé lokality identifikovat.

Proč byly automatické detektory na různých lokalitách různý počet dní (viz tab. 1 na str. 30, resp. kapitola 4.3 na str. 31)?

Na str. 35 je uvedeno: „U zbylých druhů (*M. nattereri*, *R. hipposideros* a *V. murinus*) bylo pořízeno velmi málo záznamů, a tak je nelze hodnotit.“ Proč nebylo možno vyhodnotit záznamy pro druh *Myotis nattereri*, pro který bylo pořízeno 56 záznamů, ale bylo možné vyhodnotit druhy *Eptesicus serotinus* (52 záznamy) a *Myotis myotis* (51 záznam)?

Do úvah nad faktory ovlivňujícími získané výsledky by bylo vhodné zahrnout i skutečnost, že všechny údaje byly získány v lesnatých místech blízko vody (jak je uvedeno v kapitole 4.1). Tato místa však nemusí plně vyhovovat všem druhům, např. *Eptesicus serotinus* loví obvykle nad pastvinami či jinými otevřenými plochami, *Myotis myotis* pak loví zejména velké pozemní střevlíky rodu *Carabus* často velmi daleko od vody, výsledky pro tyto dva druhy (ale možná i jiné) proto mohou být ovlivněny volbou monitorovacích lokalit.

Výše uvedené poznámky a připomínky nemají z mého pohledu vliv na celkově dobrý dojem celé práce. Autor prokázal schopnost samostatné práce s literaturou i s údaji, které sám nashromáždil, vhodným způsobem vyhodnotil a diskutoval. Posuzované dílo tedy dle mého názoru splňuje nároky na diplomovou práci, doporučuji jej proto k obhajobě.

Návrh hodnocení: B

ve Vlkově, 16. ledna 2023

Mgr. Josef Hotový